SERMO HABITUS IN CAPEL
LA ſanctiſſimi Dñi noſtri Pape Per
Johannem Antonium Epm̄ Alexandri
nuz vnius ex ſacri palacii apl'ici Audi
toribus locumtenentem. In dñica quin
ta Quadrageſime. que dicitur dñica
de paſſione.

NON AB RE FIDELIUM
mater eccl'ia ſpũſancto fecunda
Pater Beatiſſime poſt euange
licam lectionem ut ſermo de illa habe
retur poſt ſymboli profeſſionem ut cũ
cantibus et laudibus ſacrificium offe
retur inſtituit: ut illud pſalmiſte a no
bis impleretur In iuſtificatõnibus tuis
meditabor: ⁊ non obliuiſcar ſermones
tuos. et illud: Noctiam uociferationis
cantabo: ⁊ pſalmum dicam domino. Ea
propter ne perfidiam iudeoruz imita
ri uideret: qui ſponſum ſuum dominuz
noſtrũ ieſum xp̄m ſeipſum manifeſtan
tem: et uerba uite proferentem obpro
briis ac contumeliiſ. ut paulo ante per
euangeliſtam audiuimus. affecerunt.
Ad eundem ſponſum ſeſe dirigit: eũq;
⁊ toto corde complectit: ⁊ complexuz
ore profitet Ipſius ſermonẽ ſuſcipit:
ut premia uite ablata conferat. conſo
na uoce in offertorio huius dñice ſo
lemnitatis canens precatur. Sic enim
canit chorus ⁊ ante ſacrificium hodie
preludit: Confitebor tibi dñe quem ne
gauerunt hodie iudei improbi in toto
corde meo. Retribue ſuo tuo: ut uiuã
et cuſtodiam ſermones tuos. qui dixi
ſti. Qui ex deo eſt uerba dei audit: vi
uifica me ſm̄ uerbum tuum dñe: qui cõ
ſtanter affirmaſti. Amen amẽ dico uo
biſ Siquis ſermonem meum ſeruauerit
mortem non uidebit in eternum. Ego
quoq; quantum ingenii mei uireſ quaſ
ſentio in re tanta deficere: et ponde
re dicendorum opprimi: preſtabunt.
quantum a deo omnipotente: qui Iere
miaz quid loqueretur inſtruxit: Zacha
rie os aperuit: Mutoſq; alios loqui fe
cit: ſua miſericordia eloqui mihi cõce
detur. quantum benignitas tua Pater
Beatiſſime et ſancti huius ſenatus auc
toritas patientur: ut pro obprobriis q̃
bus ingratiſſimi omnium iudei cõtra
dñm inſultarunt; laudes eidem repen
damus. Euangelice ueritatis hodie no
bis relate explanatõm aliqua ex par
te proſequi inſtitui Si prius regine ce
lorũ uirginis matris dei marie opem
implorauero. Sic etiam doctorem ue
ritatiſ Ieſum in montẽ oliueti ad oran
dũ priuſq; populo ſeip̄m predicaret
conceſſiſſe Johẽs euangeliſta teſtatur
Angelica itaq; ſalutatõe ad eã me con
uertam. Eſt pater meus ⁊c.
Uerba hec unde mutuatus fuerim pla
ne oẽs noſtis. Cũ iã dñs noſter Ieſus
miracula innumera edidiſſet: ⁊ preci
pue quod omnes ſtupebant Lazarum
quatriduanũ ſuſcitaſſet. Ita ut nullum
clarius diuinitatiſ argumentũ adducẽ
dũ reſtaret: Sicq; poſſet ingenue fate
ri: opera que ego facio teſtimoniũ per
hibent de me. Scribarũq; ⁊ phariſeo
ruz ex eo ſibi magnã inuidiã cõflaſſe:
Sermõe benigno ſe iudeis aperire uo
luit. Cognoſcens aũt q̄ odio a iudeis
haberet: quia teſtimoniuz perhiberet
de illis quia opera eorũ mala eſſent:
ut tumentia liuore corda eorũ ad lu
men ueritatis conuerteret uite meri
to doctrinã ſuam confirmare cepit. di
cenſ: Quis ex uobis arguet me de pec
cato. ac ſi inferre uideretur: Cum ſim
agnus innocens ⁊ immaculatus: ⁊ que
uobis edico prius impleueri: doctrine
mee acquieſcatiſ. Ueritatẽ eiuſdẽ doc
trine teſtatus eſt dicenſ. Si ueritatez
dico uobis quare nõ creditis mihi Mo
deſta increpatõe eorũ duriciem mollẽ
efficere cõtendit. Et ideo ſubdit. Qui
ex deo eſt uerba dei audit: propterea
uos nõ auditis me quia ex deo nõ eſtiſ
Unde pulchre Grego. dixit Cõſideret
unuſquiſq; i corde ſuo: ſi ita audiat uer
ba dei ut ex deo ſit. Non enim ſufficit
ea quomodocunq; audire; et ne ad ſuadẽ
dum eis aliquid deeſſet. ſumma patris

[LIB]RARIA DE D. FRANC. MANUEL

Inc 1233

ſapientia:quos exemplo uite.aſſeuera
tōe ueritatis.uerborū modeſtia ad le
gē ſalutiſ agnoſcendā īuitauerat. Spe
quoqꝫ p̄miorū prouocauit etne uite du
plicata aſſertōe regnū capeſcētibꝰ do
ctrinā ſuā offerēſ Ideo addit. Amen a
men dico uobiſ: ſiqs ſmōm meū ſuaue
rit mortē nō uidebit ī eternū. Judei ue
ro ī reprobū dati ſenſuz ut legit apoca
lipſis.xvi.c.factū eſt regnū eiuſ tene
broſuz:⁊ cōmāducauerunt līguas ſuas
pre dolore.blaſphemauerunt dn̄m celi
pre doloribꝰ ⁊ uulneribus ſuis. Jeſum
ſamaritanū ſiue ꝙ eiuſmōi genꝰ hoīuz
apud eos cōtemptuſ eſſet;ſiue ꝙ eum
odio proſequerent illiſqꝫ aduerſaret.
ſiue ꝙ ritus patrū nō tenere xp̄m ac
cuſarent:appellarunt. Uite ſancte me
ritū hac calūnia obumbrare conanteſ.
ꝙ demoniū haberet petulāti līgua:et
temerario auſu obiecerūt: ut ueritatē
doctrine eiuſdē xp̄i ꝯfunderent. q̄nqui
dē de demone ſcriptū ſit:mēdax eſt ⁊
pr̄ eius.arroganti aduerſuſ illū inter
rogatōe inſurrexit.⁊ modeſtie loquen
tis ſpudenter rn̄derunt. quē teip̄m fa
cis:premiū oblatū ingrata mēte ⁊ pro
caci īpetu aſpernati ſunt Abraā deo
an̄ponentes: Quorū cōtumelias equo
aīo ferēs illis ſeip̄m his uerbis māife
ſtauit. Si glorifico meipſum gl̄ia mea
nihil eſt.ſ.propter eorū incredulitatē
Eſt pr̄ meuſ q̄ glorificat me quē uoſ di
citis qr deus ueſter eſt: ⁊ nō nouiſtis
eū:⁊ ego noui eum. At cū illi lapideſ ī
eū eleuaſſēt abſcōdit ſe ⁊ receſſit de
tēplo ad īplenda miſteria q̄ reſtabant
ſeſe refuās. Judeorū itaqꝫ pertinaciā
dn̄s noſter ieſuſ criſtuſ hoc euangelio
cōuincere uoluit ſeipſum deū ⁊ hoīem
ac dei filium profitendo.pr̄is teſtimo
nium:qui eū glorificat ī medium addu
cendo. Jgnorantiā illis exprobrando.
qui deum ſuum nō cognoſcerēt. Opere
quoqꝫ preciū cenſeo ꝙ circa hec contē
platio ⁊ oratio noſtra uerſent. Ueruz
enſuero quo magis huius ſacre lectōiſ
euāgelice ſingula uerba mecum expen

do:ea magis plena miſteriis circa dn̄i
cā precipue incarnatōz ⁊ amplitudinē
iudico.nec tātum floſculis eloquentie
aut humāe ſapie grauitate redundare
q̄ꝫtum ī demōſtratōe diuīitatis ⁊ ueri
tatis exuberare uident. Repetamus e
uāgelica uerba.miſteria notemus Dn̄
prēm ſibi criſtuz deū agnoſcit:ſeqꝫ illi
filium pādit. Jncarnatōm de filio fac
tam nō de patre neqꝫ de ſpū ſcō profi
tet. Huius rōm elegāter Auguſtinuſ li
bro de eccl̄iaſticis dogmatibus decla
rauit his uerbis.nō pater carnē aſſum
pſit neqꝫ ſpūſſcūs ſed filius tantum.ut
qui erat ī diuīitate dei filius: ipſe ī ho
mīe fieret filius hoīs:ne filii nomē ad
alium trāſiret. qui nō eſſet ī ciuitate
eterna filius. Scripſit quoqꝫ Anſelmuſ
libro cur deus hō.filiuz patri obedire
⁊ apud prēm intercedere potiuſ q̄ꝫ ali
am perſonā cōueniēs fuiſſe. Et quoniā
nouimus incarnatōiſ effectum repara
tōm humani generis extitiſſe conſonū
fuit ut per illum ī adoptōm a deo reci
peremur qui in trinitate filiuſ erat et
permanet. Cum aūt filius ipſe uerbum
ſit pr̄is ut legit manifeſte Jo.i.cap. Jn
principio erat uerbum ⁊ uerbum erat
aput deum ⁊ deus erat uerbum. Jn no
ſtro quoqꝫ euāgelio ſm unā expoſitōm
idipſum iudeis ſignificauit:dicēs. Ser
monē eiꝰ ſuo ac ſi īnueret ī carne aſſū
pta ſubſtātialr̄: tn̄ uerbū pr̄is perma
neo. Cū enī ſm Lactātiū ille magiſter
uenturus eſſet doctrine dei ⁊ celeſtis
archani ad hoīem proferenduſ ut ille
uocē dei ac uoluntatē reuelaret: meri
to ſmo ⁊ uerbum dei dicit. Quare nō
nulli autumāt ꝙ ſicut ad manifeſtatōz
uerbi cōcepti ī mēte uoce ſenſibili ne
ceſſe eſt ut uerbū pronūciet :ſic ad ma
nifeſtatōm diuini uerbi decretū ſit ut
carni ſenſibili iungeret:ut ſic carne aſ
ſumpta cum eſſet deus ⁊ hō uerbuz pa
tris ⁊ caro:mortē noſtrā moriēdo de
ſtrueret ⁊ uitā reſurgēdo repararet.
Et per mortē eiꝰ factori noſtro a quo
per peccatum primi parētis genus hu

manum ſe auerterat reconciliaremur. ⁊ per obediētiā eiuſ qui nō obediendo in laqueum incideramus: ſaluaremur. Dicēte paulo ad Ro. Traditus ē prop ter delicta noſtra ⁊ ſurrexit per iuſti ficatōm nrā3 Et ī epl'a hodie recitata emēdauit cōſciā3 nrā3 ab operibꝰ mor tis ad ſuiēdū deo uiuēti. ⁊ inferiꝰ. xp̄s ſemel oblatus ē ad multorū exauriēda peccā. hō enī q̇ peccauerat ſatiſfacere nō poterat pro toto humano genere: deꝰ ſatiſfacere nō debebat. propterea deū ⁊ hoīem decuit eſſe ieſum xp̄m: q̇ mediator noui teſtamēti. hoſtia uiuēſ ⁊ uiuificās. interceſſor pro nobis eſſet ad dn̄m. Et qui ſm Auguſtinū ⁊ oē3 the ologorum ſcolā uerbū eſt ⁊ ſapīa ⁊ arſ dei prīs per quē fecit ⁊ ſecula. Et ut aſ ſerit Jo. prio. oīa per ipſum facta ſunt ut redēptōis quoq3 noſtre auctor exiſ teret. Infernas ptātes uinceret, ſuper nas gaudio repleret. et perfecta cog noſceremus opera eius. hoībus uie ſo ciū. tribulationū ſolamen. legis docto rē ⁊ obſeruatorē palme cōſequende ⁊ trophei de demōe reportādi magiſtrū ſeſe intulit. ut uere poſſimuſ illud pſal miſte deo oīpotenti canere. oīa in ſa piētia tua feciſti Accedit etiā ꝙ hac mirabili incarnatōe uerbi deꝰ humane nature perfectiora dona tribuere uo luit. Cū enī ex ui intellectuali ⁊ ſenſi bili hō ꝯſiſtat. ad uidendā aūt diuina3 eſſentiā ſuis uiribuſ nō poſſit attigere Juxta illud Job. ix. c. Si uenerit ad me nō uidebo eū. ſi aūt abierit nō itelligā Et rurſuſ xxiii. c. Si ad orientē iero nō apparet: ſi ad occidentē nō intelligam Carnē dei filius ſuſcepit ut aliquid in deo hō iueniret ad quod pars eiꝰ ſen ſitiua reflecteret. Quod Auguſ. li. de ſpū ⁊ aīa dilucide exp̄ſſit. Propterea deus ait hō factus eſt: ut totū hoīe3 be atificaret: ut ī ſe intus ⁊ extra paſcua iueniret. Intus ī deitate creatoris. ex tra in carne ſaluatoris. propterea in hoc euangelio dixit dn̄ſ: Abraā exulta uit ut uideret diē meū uidit ⁊ gauiſuſ ē

ſcilicet: ut quē in ſpū uenturū preſenſe rat. quē uictimā holocauſti ſe daturū ī filio p̄figurauerat. oculis incarnatum ueniſſe ꝯſpiceret. Quod aūt imagine3 prīs filius gerat hoc ipſo Jo. viii c. lu ce clarius ieſus apeꝛuit iudeos incre pās. neq3 me ſcitis neq3 prēm meū Si me ſciretis forſitan ⁊ prēm meū ſcire tis. ⁊ illud addit, et q̇ miſit me mecum eſt. ⁊ rurſum. ſi deꝰ pr̄ ueſter eſſet di ligeretis utiq3 me. ego enī ex deo pro ceſſi ⁊ ueni Coeternū etiā prī ſeipſum manifeſtauit dicēſ. an̄quā abraā fieret ego ſum ob hec argute nōnulli inferūt diuīa prouidētia factū eſſe. ut cum hō creatus ſit ad imaginē dei. filiuſ dei q̇ imago eius eſt ueriſſima hoīem corrup tibilē indueret. Et quoniā hō ſupra ui res ſe attollenſ ad dei ſilr̄itudinē anhe lare preſumpſat ī filiū dei q̇ ſilr̄itudo ē prīs peccauerat. filio ipſi hoīs ſpecie aſſumpta: indulgētie operatio aſſcribe ret. ⁊ in uiſceribꝰ caritatiſ noxium ge nus hoīum cōplecteret. reatuſ noſtroſ ipſe deleret ⁊ crimīa. ac uite celeſtis ſcalā nobis preberet. Un̄ Auguſ. li. xiii de trini. dicit. Quid tā neceſſariū fuit ad erigendum ſpem nrām: mēteſq3 mor taliū cōditōe mortis abiectaſ ab imor tali deſperatōe liberādaſ: q̄3 ut demō ſtraret nobis q̄3ti nos penderet deus q̄3tumq3 diligeret. Oh dei noſtri dilec tōm q̄3 maximā q̇ filio ſuo vnigenito n̄ pepercit: ut nobis uenie iter tutiſſimū p̄pararet. Oh ineffabilē oīpotētis dei humilitatē: qui ſapiam ſuā humane car nis cōpedibus coherceri paſſus eſt: ut nos a letali peccōrū nexu ſolueret Oh ſummā creatoris oīum bonitatē: q̇ ima ginē ſuā ſingularē ī terrā deſcendere: formā ſui accipere. obprobriiſ affici ue xari. trahi. cedi. torq̄ri. flagellari. cru cifigi permiſit. ut cohr̄des celeſtiſ pre mii noſ efficeret. a peccati noxa ⁊ mor tis nodis liberaret celeſtiſ grē partici peſ redderet. quā uere poſſumꝰ predi care: nō ē alia natio tā grādiſ q̄ habeat deoſ appropinq̄ntes ſibi ſicut deus nr̄

adeſt nobis. q̃uere poteſt unuſquiſqꝫ
noſtrū dicere illud pſalmiſte: Uirtus
mea ⁊ laus mea dn̄s ⁊ factus ē mihi ī
ſalutē. q̃uere poſſum⁹ predicare. vere
languores nr̄os ipſe portauit. Addo ꝙ
ī hac humāitatis aſſumptōe ad maiorē
perfectōm de oī ſtatu aliq̇d ī unū con
traxit. quod in hoc euāgelio hodierne
dn̄ice ſolēnitatiſ inuere uoluit. dū enī
dixit. quiſ ex uobis arguet me de pec
cato. ex pꝛīo ſtatu īnocentie ꝙ eſſet
ſine peccō referre uidet̄. dū dixit. uos
inhonoraſtiſ me ⁊ gl̄a mea nihil ē. īnu
it ꝙ de ſ̄o ſtatu hoīſ poſt lapſuz ſenſū
paſſibilē ⁊ humāe defectōiſ capacē ac
cepit. Tertii aūt ip̄e plenitudinē attu
lit. proīnde ſuātibus ſmōm ſuū uitam
eternā pollicet̄: dicēs. ſiquis ſmōm me
um ſuauerit mortē nō uidebit ī eternū
De quarto etiā ſtatu. ſ. gl̄ie perfectōz
contēplatōis ſapie ⁊ operatōiſ ſecū ad
nos r̄portauit. Ideo dixit. Et ſi dixero
qꝛ nō ſcio eū ero ſiliſ uobiſ mēdax. ſed
ſcio eū perfectōe cognitōiſ ⁊ ſmōz ei⁹
ſuo: ꝯſumatōe miſteriorū ⁊ actionū. p̄
mōſtrata dei filius de ſeipſo ueritate
fidē quoqꝫ prīs in mediū profert. ⁊ nō
fidē ſmōis aut priuate aut occulte ac
tōis ſed gl̄e: aſſerēs. Eſt pr̄ meus qui
glorificat me. pater filiū mirificis mi
ſteriis atteſtatōib⁹ locupletiſſimiſ glo
rificauit. plenitudine grē ⁊ ptātis glo
rificauit. Illuſtri gl̄a ⁊ clariſ honorib⁹
glorificauit. Miſteriū profecto admi
randū ꝙ uerbū caro factū ſit. ſpūſſcūs
ī uirginē ut dei filiū cōciperet ſuperue
nerit Iuxta illud. Emittet uerbū ſuū ⁊
liq̄faciet ea. id eſt corda peccōrū. fla
bit ſpūs grē dei et fluent aque. ſ. aque
regeneratōis. ꝙ uirtus altiſſimi uirgi
ni obumbrauerit. Ideo ſcriptuz ē uidiſ
ſe moyſem rubū ardentē ⁊ incōbuſtuz
Rubū id eſt ipſam uirginē ardentē di
uinitate filii ī utero quē geſtabat. Incō
buſtū. qꝛ ardorē claritatis dei uirt⁹ al
tiſſimi tēperabat. Nō enī nocet eſt⁹ ubi
umbrā p̄ſtat deus. Miſteriū profecto
admirandū ꝙ natus ē dei filius ex uir
gine ſine uiri cōmixtōe: q̄ ⁊ uirgo per
māſit. nec fuit ei dolor ī partu cū libi
do ī cōceptu nō affuerit. Un̄ dixit pro
pheta. portā hāc quā uidetis ſoluſ dn̄s
ueniet ⁊ egrediēt per eā ⁊ erit ſemper
clauſa Magna opera dn̄i: hoīez de t̄ra
plaſmauerat. mulierē ſine admixtione
maris ⁊ femīe ex coſta ade creauerat
hoīum genus ex maſculi ⁊ femīe copu
la cōcipi ⁊ ex femīa naſci debere inſti
tuerat: ut perfectōm operū ſuorum de
mōſtraret. quod reſtabat. ut ſine uiro
femina uirū cōciperet. ī utero uirginiſ
īpleuit Miſteriū admirandū ꝙ bapti
zante xp̄m iohāne ſpūs ſcūs ī ſpē colū
be aſtitit. quod dauid p̄dixerat. ⁊ de
ſcēdet ſuper eū ſpūs dei format⁹ ī ſpe
ciē colūbe cādide. Et uox prīs de celo
audita ē. hic ē filius meus dilectus in
quo mihi cōplacui. per q̄ nobis ⁊ criſti
p̄ſtantia declarat̄. ⁊ dignitas ſacramē
ti. ⁊ q̄les noſ q̄ eodē lauacro naſcimur
eſſe oporteat tradit̄. In colūbe enī ſpē
ſpūſſcūſ aſtitit: ut per ſimplex aīal et
criſti ſimplicitatē ſignificaret. ⁊ fonte
baptiſmi renaſci cupiētes ad ſimplici
tatē īuitaret. Fellis amaritudīe colum
ba caret. amaritudīe quoqꝫ oī xp̄s ua
cat. māſuet⁹ q̄ſi agnus ad uictimā. piuſ
ut pro perſecutorib⁹ oraret. ut ad hec
criſtian⁹ q̇ſqꝫ magiſtri ſui exēplo colū
be prouocaret̄. neminē morſu columba
carpit. aut unguliſ lacerat Ieſuſ uerbo
⁊ opere īnocētiſſim⁹. baptizatoſ quoqꝫ
oportet ori ſuo cuſtodiā ponere: ne li
gua laſciuiat. man⁹ cohercere: ut mun
de ⁊ p̄da uacue perſiſtāt. Euagata co
lūba uniuſ ⁊ eiuſdē dom⁹ ꝯſortiū repe
tit ⁊ tenet. xp̄s nobiſcū euagatuſ in ce
leſtē patriā regnūqꝫ ſuū ſe recepit. criſ
ticolas quoqꝫ ad unicā patriā ⁊ perpe
tuā māſiōm celeſtē irl̄m vn̄ illis origo
greſſus ſuoſ dū peregrināt̄ ī hoc ſecl̄o
dirigere. hec figura admōet oīſ oſcl̄o
⁊ cōcordi mēte colūba admonēte ⁊ ca
ritate criſti ut proximū quoqꝫ diligā⁹
ſicut noſipſoſ edocēur. fecūditatē etiā
q̄ per baptiſmū ⁊ criſti opera ī ſcā ſpō
ſa ei⁹ eccl̄ia fut̄a erat ⁊ aīoſ xp̄ianorū
per figurā colūbe p̄ſignauit. Nec min⁹
admirādū miſteriū fuit ꝙ criſtuſ ī mon
te p̄ntib⁹ petro Iohē ⁊ Iacobo trāſfigu

ratus fuit.⁊ facieſ ei⁹ reſplēduit ſicut
ſol ueſtimēta ſcā ſunt alba ſicut nix.ꝗꝛ
glaꝫ fute reſ̄rectōiſ prefigurauit Ideo
petrū fide feruētē. Iohēm uirgitate ue
rū imitatorē Jacobū q̇ primus martirio
glaꝫ eiuſ erat teſtificatur⁹ q̄ſi locuple
tiſſimoſ teſteſ huiuſ rei ſecū aſſumpſit
Et q̄ꝛq̄ꝛ aīa criſti a pricipio creatōniſ
gl̄a perlucida diuīa diſpōne in corpus
criſti luce ⁊ ui celeſti nō redundabat.
ut corp⁹ propter redēptōm nrāꝫ ⁊ pa
ti ⁊ morte obire poſſet.tñ in tranſfigu
ratōe gl̄a aīe corp⁹ illuſtrauit, vñ ſplē
dor ille exortus ē q̄ſi ſoliſ ī facie eius
⁊ ueſtimēta cādore exornata ſunt.⁊ ne
ad cōprobandā filii glaꝫ teſteſ ueteriſ
teſtamēti deſiderarēt ad trāſfigurati
onē hmōi moyſem ⁊ heliā aduocauit. q̇
uerbū illi de exceſſu ſuo ī irl̄m ut ſcri
bit luce.ix.c. fecerunt id eſt de paſſio
ne locuti ſunt que proculdubio omneꝫ
modū exceſſit. Ita ut prophete deplo
ratio hic accomodari poſſit. O uos oēs
q̄ trāſitiſ per uiā aſpicite ⁊ uidete ſi ē
dolor ſil̄is ſicut dolor meuſ. Moyſes
q̄dē legiſlator ⁊ heliaſ zelo legiſ ardēſ
q̄ſi hunc legiſ magiſtrū agnoſcētes taꝫ
clare gl̄e criſti aſtiterūt.trinitaſ tota
etiā ī illa uices ſuaſ īterpoſuit. filius ī
carne decorata claritudīe gl̄ie reſplē
duit ſpūſſcūſ ī nube lucida deſcēdit. pr̄
decreto uociſ ſue ⁊ filii eſſentiā obedi
entiā ⁊ p̄cepta cōmuniuit dicenſ. hic ē
filius me⁹ dilectuſ ī quo mihi bñ cōpla
cui ipſuꝫ audite. Quid aq̄s ī uinū muta
taſ. ut mare calcatū. uētoſ domitoſ. pa
neſ ⁊ piſces mirifice ī cibū t̄be auctos
xl. dierū ieiuniū. īferi portaſ apertas.
graduſ ad celū nobiſ per eū preſtitos.
uaria miracl̄a ⁊ teſtimōia proſeq̄r. q̄d
paſſiōiſ diuīa ⁊ ſalutaria miſteria dicē
do ꝯplecti preſumā ⁊ fruſtra nitar. ī q̇
buſ predicādiſ prophete oēſ doctoreſ
prīe legiſ oēs. dii gētiliū ⁊ ſibille omēſ
laborarunt. q̄ priarcharū geſta ī figuriſ
uariiſ p̄mōſtrarunt. ī q̄bus explicādis
euāgeliſtarū ⁊ doctorū ſpūſcō illūina
torū īgenia deſudarunt. Damaſcēi uer
ba ī mediū adduxiſſe ſufficiat. oīb⁹ īq̄t
ille mirabilibuſ criſti crux ⁊ paſſio mi
rabilior ē. per nl̄m enī aliud morſ eua
cuata ē. primi parētiſ peccūm ſolutū ē
infernus ſpoliatuſ. reſ̄rectio donata ē
uirtuſ nobiſ ad ꝯtēplādū p̄ntia ēt ipſaꝫ
mortē īdulta ē. ad priſtinā btītudinē r̄
uerſio data.⁊ porte paradiſi aperte ſūt
nā nr̄a ī dextera dei ſedet. filii dei et
cohr̄des per eā facti ſum⁹. per ipſā po
tētia dei nobiſ māifeſtata eſt. uictoria
criſti nobiſ demōſtrata ē. iſta nobis ſig
nū ī frōte data ē. quēadmoduꝫ iſrl̄i cir
cūciſio. per ipſā enī fideleſ ab infideli
bus cognoſcunt. hec galea ſcutū ⁊ tro
pheus aduerſus diabolū. hec ſignuꝫ ut
nō apropinq̄t nobis uniuerſi uaſtator.
hec dormiētiū reſ̄rectio. īfirmorū bacu
luſ. paſtoruꝫ uirga. proficiſcētium per
ductio. ſalus aīe ⁊ corporis. oīuꝫ malo
rum auerſio. oīum bonorum datrix. pe
cati interēptio. arbor r̄ſ̄rectōis. lignū
uite et̄ne. q̄ꝛta gl̄a in miſterio reſ̄rec
tōis a pr̄e filio data ſit. pſalmiſta teſ
tat̄. Exurge gl̄ia mea; canens. exurge
pſalterium ⁊ citara exurgā diluculo.
Et ſcripſit apl̄s ad Ro.vi.c. ut quomō
ſ̄rexit a mortuis xp̄s per glaꝫ prīs ita
nos in nouitate uite ābulemus. Et idē
ad corinth.xv. nunc autē criſtus reſ̄re
xit a mortuis primitie dormiētium q̄ñ
quidē ⁊ per homīem reſ̄rectio mortuo
rum.⁊ ſicut in adā oēs moriunt̄ ita et
in criſto oēſ uiuificabunt̄. Sic ⁊ de gl̄a
aſcēſiōis legimus. eleuata ē magnificē
tia tua ſuper celos.⁊ alibi. aſcēdēs cri
ſtus in altum captiuā duxit captiuita
tē dedit dona hoībus. Eius quoq̄ꝫ īter
ceſſiōe miſit deus ſpūm ſcūm Si nō ab
iero dixit ipſe paraclituſ nō ueniet ad
uos. ex quo hec ſcā mr̄ eccl̄ia fundata.
gubernata. aucta ultra anni ſoliſq̄ꝫ ui
as propagata extitit iuxta illud Eze
chielis xxxvi.c. Cum ſanctificat⁹ fuero
ī uobis cōgregabo uoſ de uniuerſis ter
ris ⁊ adducā uos ī terrā ueſtrā; effun
dā ſuper uos aq̄m mundam ⁊ munda
bimini ab omnibus inquinamentis ue
ſtris. Et dabo uobis cor nouum et ſpi
ritum nouum ponam in medio ueſtri.
et auferam cor lapideum de carne

de carne veſtra. ⁊ dabo uobiſ cor car
neū ⁊ ſpūm meum ponā ī medio ueſtri
Gloria ⁊ honoꝛe coꝛonauit filium ſuū
altiſſimus dñs de ipſo teſtificatus eſt
Jo. v. c. hoc ē teſtimōm ꝙ maiuſ ē quōꝫ
teſtificatꝰ ē de filio ſuo. Et Jo. xii. uox
pr̄is ī celo audita ē. ⁊ clarificaui te: ⁊
iterū clarificabo. quinimo uerbo veri
tatiſ dr̄ aput Jo. xvi. ipſe pr̄ amat uos
qꝛ uoſ me amaſtiſ ⁊ credidiſtiſ quia a
deo exiui. Spūſ quoqꝫ ſcūſ idipſuꝫ affir
mauit. Ideo dr̄ Jo. i. Super quē videriſ
ſpūm ſcūm deſcēdentē hic ē q̇ baptizat
ī ſpū ſcō. ⁊ ſic xp̄s filiuſ dei Quid āpli
us egemꝰ teſtibuſ. tres ſunt q̇ teſtimōm
dāt ī celo. ſ. de diuītate filii. pr̄ gene
rāſ. uerbū genitū. ⁊ ſpūs ſcūſ procedēſ
Et tres ſunt q̇ teſtimōm dāt ī t̄ra. ſ. de
humāitate ſpūs grā plenus. aq̄ regene
ratōiſ. ⁊ ſanguiſ redēptōiſ. Angeli quo
qꝫ ſuo teſtimonio nō defuerunt. q̇ ⁊ in
annunciatōe ⁊ ī natiuitate ⁊ in pꝛīa he
rodis perſecutōe ⁊ ī reductōe. ⁊ orōe
paſſiōe reſ̄rectōe. illud pſalmiſte obſ̄
uauerunt. Angl̄is ſuiſ mādauit de te ut
cuſtodiāt te in oībus viis tuis. Profeſ
ſio etiā ppl̄oruꝫ affuit Jo. iiii. c. Ipſi au
diuimꝰ ⁊ ſcimuſ qꝛ hic ē ſaluatoꝛ mūdi
Quod ⁊ publica letitia demōſtrarunt
illi hieroſolimā intrāti. occurrētes cuꝫ
ramis palmarū clamātes oſanna filio
dauid. bn̄dictꝰ q̇ uenit in noīe dn̄i rex
iſrl̄. Nec miſteria hec teſtimōia gētiliū
uates ex inſtinctu demonū cecinerunt
Nec ſybille q̄s ⁊ Auguſtinus ⁊ Lactan
tius ⁊ alii ſacre legiſ doctoꝛeſ referūt
diuinarunt. hec pr̄iarche p̄figurauerūt
hec pꝛophete ex dei ſpū pꝛedixerunt
Et ideo bn̄ a dn̄o admonemur Jo. v. c.
Scrutamī ſcripturaſ ⁊ ille ſunt q̄ men
tionē faciunt de me. Omitto ꝙ bruta
filiū dei agnouerunt. Boſ cognouit po
ſſeſſoꝛē ſuuꝫ ⁊ aſinꝰ pꝛeſepe dn̄i. Omit
to ꝙ ſol per eū obſcurat̄. luna q̄ trina
apparuit. terra que tremuit. mare ⁊ uē
ti q̄bus īperauit. ⁊ deniqꝫ elemēta oīa
diuinā eiuſdē criſti gl̄aꝫ affirmarunt.
Omitto ꝙ demōes ⁊ uoce aperta ⁊ ue

neratōe eundē xp̄m pꝛofeſſi ſunt Mar
ci. v. c. uexatuſ ille a ſpū īmundo uidēſ
cucurrit ⁊ adorauit euꝫ clamans uoce
magna. Quid mihi ⁊ tibi ieſu fili dei
altiſſimi. adiuro te per deū ne me tor
queas. Et luce. iiii. Exibāt aūt demōia
a multis clamātia ⁊ dicētia qꝛ tu es fi
lius dei. Omitto ꝙ grā pl̄ima ⁊ p̄tāte
magnus fuit ⁊ altiſſimi filius apparuit
ſ̄m uerba Jo. c. i. plenū grā ⁊ ueritatiſ
Et illud pauli de plenitudine eius ac
cepimus oēs grām pro grā Et idē pau
lus de ſapīa criſti inquit. in ipſo omēs
theſauri ſapīe ⁊ ſcīe dei abſcōditi ſūt
Et luce. ii dr̄. pꝛoficiebat deus ſapīa ⁊
etate. Nobiſ quoqꝫ hmōi dona cōicauit
ut ſcripſit paulus ad corinth. ca. i. Ex
ipſo aūt eſtis ī criſto ieſu q̇ factus eſt
nobis ſapīa ⁊ iuſticia ⁊ ſcīficatio ⁊ re
dēptio. ut quēadmodū ſcriptū ē. q̇ gl̄at̄
in dn̄o gl̄et̄. Potentiā eiꝰ teſtat̄ lucaſ
c. ult. erat eni potens corā deo ⁊ omī
ppl̄o. Et Jo. v. c. opera que ego facio te
ſtimoniū perhibent de me qꝛ pater mi
ſit me. Quantū eius intercesſio apud
prēm impetrauerit Jo c. xi. declarat.
Pr̄ grās ago tibi qꝛ audiſti me ego au
tem ſciebā qꝛ ſemper me audis. Et Jo.
xvi. ſi quid petieritis prēm ī noīe meo
dabit uobis. Inenarrabiles ſunt eiꝰ do
teſ. Incōpꝛehēſibiles uie eiuſ. ſtupēda
geſta. lucidiſſima gl̄a. ut ſolis radios
⁊ oēm aliū ſplēdoꝛē excedat. Nō mihi
ſi lingue centū oraqꝫ centū ferrea uox
eſſet percurrere poſſem gl̄am et mag
nū decorē quē ſuper illū dn̄s impoſuit
Quis eidē filio dei pꝛo infinitate ⁊ im
mēſitate diuinitatis. noīa infinita et ī
menſa. pro p̄tāte maxīa. pꝛo miſericoꝛ
dia pia. pꝛo iuſticia ſeuera īiunxit. pꝛo
unctōe quam hō factuſ ut ſacerdos. ut
rex. ut ſanctus. ut gratia plenꝰ habuit.
xp̄m appellauit. ⁊ ſ̄m apl̄m donauit il
li nomē quod eſt ſuper oē nomen ut in
noīe ieſu oē genu flectat̄ celeſtiū ter
reſtriū ⁊ infernorū ⁊ oīs lingua confi
teat̄ qꝛ dn̄s ieſus xp̄s ī gl̄ia eſt dei pa
triſ. Quod nomē ieſus ſaluatorē mūdi

ſignificat. Pr̄ proculdubio oīpotens. Quis illi iudicandi ptātem dedit: ut ſcribit Luce.xxii c. Ex hoc aūt erit filius hoīs. ſedēs a dextris uirtutiſ dei. Et Mathei.xxv. Sedebit ſuper ſedem maieſtatis ſue: et cōgregabunt aū eū oēs gentes ⁊ ſeparabit eos abinuicem Pater oīpotens. Quis illi uictoriā de oībus tribuit: ut ipſe teſtatus eſt Ioh. xvi.c. Cōfidite qꝛ uici mundū. Et Mathei.xxviii. Data eſt mihi oīs ptās in celo ⁊ in terra. Et Paulus.ii. ad theſſaloñ.ii.c. Nunc reuelabit ille iniquus quē dñſ nr̄ ieſus īterficiet ſpū oris ſui Pater omīpotens. Quis illū tot miraculis florere cōceſſit ut propter eū ceci uiderēt. Claudi ambularēt. Leproſi mundarent Surdi audirēt. Mortui reſurgerent: Pauperes euangelizarent Vñ Apollo portentificaſ eius uirtuteſ appellabat. Et ſingula Mathe. euang. c.xi. ſcripſit. Que etiā Eſayas predixerat. canens tuba prophetica. tūc aperient oculi cecorū aureſ ſurdorū patebunt. tunc ſaliet ſicut ceruus in montibus claudus. ⁊ aperta erit lingua mutorū. Pater oīpotens. Quis illū a magis maxīs quidē regibus adorari uoluit ut cecinerat pſalmiſta. Reges tharſiſ ⁊ inſule munera offerēt. Regeſ arabū ⁊ ſaba dona adducēt. Et alius propheta. Oēs de ſaba uenient aurū ⁊ thus deferētes ⁊ laudē dño annunciantes. A paruulis etiā ut laudē ſuā ex ore infantiū ⁊ lactentiū perficeret celebrari. ab uniuerſo pplo extolli permiſit: Ita ut eū p̄ ueneratōe aut fimbriaſ ei⁹ plurimi pro curandis morbis quib⁹ tenebant tāgere ſummopere optarent. Pater oīpotēs. Quis illū caput eccle ſancte ordinauit ⁊ fundamētū noſtrū ut ſcripſit Paulus ad epheſios prīo c ⁊ ipſum dedit caput ſupra oēm ecclaꝫ q̄ eſt corpus ei⁹ ⁊ plenitudo eius. pro qua ſibi copulanda legimus ⁊ firmiter tenemus dei filiū lācea latus ſuū trāſfigi pertuliſſe: ut ex profluentibuſ ex eo uulnere liquoribus ſanguine ⁊ aqua

Sanguine inqꝫ redēptōis. ⁊ aqua regeneratōis. hec ſponſa xp̄i ipſius exoriret. Sicut ex latere ueteris ade q̄ ſm apl'm forma fuit futuri. Euā primā parentē formatā ⁊ ade cōiugio ſociatam fuiſſe accepimus. Et ſcripſit idē apl'us i. ad corinth. iii.c. fundamentū enī aliud nemo poteſt ponere p̄ter id quod poſitū eſt. quod eſt xp̄s ieſuſ. Nec oīa quis ī filiū dei contulit. Pater proculdubio oīpotens. Quis deniqꝫ diſpēſandū illi regnū celeſte tradidit: ut ſcribitur Luce.xxii.c. Ego diſpono uobis ſicut diſpoſuit mihi pr̄ regnū. ut edatiſ ⁊ bibatiſ ī regno meo. ⁊ ſedeatis ſuper thronoſ iudicātes. xii. tribus iſrl'. ac illū ī excelſo ſolio maieſtatiſ dei ad dexterā pr̄iſ collocauit. ut ſcripſit paulus ad ebreos.i.c. his uerbis: cū ſit ſplendor gl'ie ⁊ figura ſubſtātie ei⁹ portās oīa uerbo uirtutis ſue purgatōꝫ peccatorū faciēs ſedet ad dexterā maieſtatis dei ī excelſis. Pr̄ proculdubio omīpotens. Cōcludam⁹ ergo cū pſalmiſta Dñe ī uirtute tua letabit rex. ſ. xp̄s. ⁊ ſuper ſalutare tuū. ſ quod per eū mundo largiri dignatus eſ: exultabit uehemēter. Magna gl'ia ei⁹ ī ſalutari tuo: gl'aꝫ ⁊ magnū decorē īpones ſuper eū Dabis eū ī bñdictōꝫ ī ſecl'm ſecl'i. Quiſqs igit. tā grandia miſteria. tā ampla dona. quib⁹ filiū ſuū ſupra oēſ terrēas q̄nimo etiā celeſteſ uirtuteſ: ⁊ ptātes. pr̄ oīpotens exaltauit. nō uidet nec ſolē uidet. Quiſqs ea nō ſentit nec ignē calere ſentit. Quiſquiſ nō ītelligit nec ſeip̄m ītelligit. Qui aūt hec uidet ſentit ītelligit: ⁊ māifeſta uoce ñ profitet̄ iniquus eſt. q̄ aūt profitet̄ ⁊ ñ extollit ingrat⁹. qui aūt extollit ⁊ nō uenerat̄ perfidus. Has ob res dñſ nr̄ ieſuſ xp̄s cū iudei neqꝫ ueritati ab eo predicate neqꝫ teſtimōio gl'e quā illi pr̄ īpēdit acquieſcerēt ꝙ ī pccō uerſarent intelligēſ ut dr̄ Io. xv.c. ab ipſomet dño: Si nō feciſſem eis opera que nunquā alius fecit: peccatum non haberent. Incredulitatem eorum per hec uerba re

darguit:quē uos dicitis qꝛ deuſ ueſter
eſt ⁊ nō nouiſtis eum.Nō ꝙ deū in ſui
eſſentia nō cognoſcerent increpabat:
q̄nquidem teſte paulo ad Ro Inuiſibi
lia dei a creatura mundi per ea q̄ fac
ta ſunt conſpiciunt̄.nō aūt ipā diuina
eſſentia percipit̄.ſed propterea rep̄
hendit quia cū populus peculiaris dei
eſſent eum cognoſcere recuſarent.Iux
ta illud Io.mundus eū nō cognouit.in
propria uenit et ſui eū nō receperunt
Deus nāqꝫ:cum lux ſit increata.Maie
ſtas īmenſa:Ininfinitūqꝫ oēm ſenſum
atqꝫ intellectum excedat.intellectu
hoīs carnis mole obſeſſo:et peccati
nube circūſepto:dignoſci nequaq̄ꝫ po
teſt.Ideo dr̄ Exodi.xxxiii.cap.non ui
debit me hō et uiuet.Et Io.i.ca.deum
nemo uidit unq̄ꝫ niſi unigenit⁹.Et ſcri
pſit Plato in timeo.dei maieſtatem
tantā eſſe ut nec mente comprehendi
nec lingua exprimi poſſit.Idipſuz aūt
quod Io iii.c.dr̄ uidebimus eum ſicuti
eſt.Et prima apl̄i ad Corinth iii cap.
tunc cognoſcā ſicut et cognitus ſum.
perfecta merces eſt uite eterne ⁊ gl̄e
celeſtis:nec hoībus utpote in peregri
natōe conſtitutis et peccati tenebris
obuolutis cōpetere poteſt:quoniā di
uine iuſticie congruit ut uictorum tri
umphantium ⁊ glorificatorū ſit aliqua
a certantibuſ in agone ac in uaſto mū
di pelago fluctuantibus ⁊ nō modica
quidē diſcretio.Ideo dixit apl̄s q̄ꝫdiu
ſumus in hoc corpore peregrinamur a
dn̄o et per fidem ambulamus nō per
ſpeciem.Et Lactantius libro diuina
rum inſtitutōnū aduerſus genteſ inq̄t.
qꝛ ueritas ideſt archanū ſummi dei q̄
fecit oīa ingenio ac proprijs ſenſibus
nō poteſt cōprehēdi.alioquin nihil in
ter deū hoīemqꝫ diſtaret.ſi conſilia et
diſpoſitōes illius maieſtatiſ eterne co
gitatio aſſequeret̄ humana.Proinde
nō accuſaſſe dn̄m.durā ceruicē populi
et cecitatē iudeorū quiſq̄ꝫ ex eo iudi
cet aut opinet̄.ꝙ diuine maieſtatiſ co
gnitōm nō haberent.ꝙ alta ⁊ ſecreta
incarnatōis uerbi diuini cōſilia nō in
telligerent ꝙ diſpoſitōes eternas et
archana celeſtia nō uiderēt.ſed ex eo
incredulitatē eorū modeſte īcrepauit.
ꝙ figuras p̄riarcharū ueritate ī eo cō
probari uidentes oculos a ueritate a
uerterēt.ꝙ a prophetis oībus p̄moni
ti de aduentu eius ⁊ ſcripta eorū īple
ri ad vnguē uidentes ī pertinatia ſua
perſiſterēt.ꝙ ſignis celi terre maris
elemētorū oīm ⁊ miraculis q̄ ipſe ope
ratus eſt ante eos.Inuitati obdurato
corde reſiſterēt:⁊ ſeipōs perditū irēt
ꝙ doctrina ipſius xp̄i ⁊ predicatōne
necnō etiā p̄curſoriſ Io.baptiſte corre
pti nequaq̄ꝫ mouerent̄.q̄nimo ī affecta
ta caligīe ⁊ craſſa ignorātia uerſarēt̄:
⁊ ꝙ magis atqꝫ magis eorū perfidiam
declarauit.quo clariora de ſeipſo iudi
cia filius dei preſtabat:eo maioribus
odijs in eū excādeſcebāt.Uñ illud Iob
xxiiii.c.ſcriptū in ipſis liquido cōpro
babat̄.fuerunt rebelles lumini.neſcie
runt uias ei⁹.⁊ ī eorū mala uolūtate ī
durant̄:⁊ penitus exceecant̄.Salomon
quoqꝫ ſapie.ii.c.poſt mlt̄a cōcludit.ex
cecauit eos malicia eorū.Simus igit̄ ī
fide ſtabileſ.in caritate feruēteſ.ī ope
re efficaces.Cōparemus nobis theſau
rū:quē nec tinea rodere.nec fur ſurri
pere queat.tenebras uitemuſ:ne tene
brarū ſimus.In luce habitem⁹:ut filij
lucis efficiamur.cōuertamur ad dn̄m.
illi adheream⁹.illū cōtemplemur ī eo
oblectemur illū adoremus:ut poſſim⁹
dicere cū pſalmiſta Niſi qꝛ dn̄ſ adiuuit
me paulo minuſ habitauerat ī inferno
aīa mea.Et cū Auguſtino ī ſoliloquijs.
Cōuerſus ſum ad dn̄m ⁊ uidi tenebraſ
meas ī quib⁹ fuerā:⁊ abyſſum tenebro
ſam in qua iacuerā:⁊ dixi.Ueh ueh te
nebris meis in q̇bus iacui:Ueh cecita
ti mee ī qua lumē celi uidere nō pote
rā.Ueh p̄terite ignorātie ī qua nō co
gnoſcebā te dn̄e.A qua ignorātia ⁊ uo
luptatū uoragine at inferni baratro
noſ liberare dignet̄ qui viuit ⁊ regnat
in ſecula. AMEN

Inc. 1233